

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

مدیریت آمار و فناوری اطلاعات

سالنامه آماری ۱۴۰۰

دانشگاه علوم پزشکی تهران

انتشار: ۱۴۰۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پدید آورندگان

دکتر سید احمد رضائی - دکتر علیرضا زرین‌آرا - مهندس کورش محسنی - حمیدرضا اباذری - محمد امیری - احسان رزاقی نائینی - الهه فرقدانی - زهرا ابراهیمی

طرح جلد: محمد امیری

تقدیر و تشکر

مدیریت آمار و فناوری اطلاعات دانشگاه از همکاران محترمی که به هر نحوی در تهیه اطلاعات مندرج در این سالنامه آماری مشارکت داشته‌اند و امکان قدردانی و ذکر نام ایشان در این متن نبوده است؛ تقدیر و تشکر به عمل می‌آورد.

به اطلاع خوانندگان عزیز می‌رساند اسامی کارشناسان محترمی که در معاونت‌های مختلف اطلاعات مندرج در سالنامه را تهیه و در اختیار مدیریت آمار و فناوری اطلاعات دانشگاه قرار داده‌اند در پیوست این متن بر روی صفحه سالنامه ۱۴۰۰ در تارنمای مدیریت آمار و فناوری اطلاعات قرار گرفته است.

توجه

این کتاب در واحد آمار مدیریت آمار و فناوری اطلاعات دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران تولید شده است. هرگونه نقل، تلخیص و برداشت و انتشار مطالب این کتاب اعم از آمار، جداول و جملات متن، به هر صورت مانند کپی، اسکن، چاپ افست دیجیتال و عکسبرداری و نشر الکترونیک، انتشار در شبکه‌های اجتماعی و سایر صور انتشاراتی فقط به شرط کسب مجوز کتبی از مدیریت آمار و فناوری اطلاعات دانشگاه مجاز می‌باشد و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

نشانی: تهران، بلوار کشاورز، نبش خیابان قدس، ساختمان ستاد مرکزی دانشگاه
علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران، طبقه دوم.
تلفن: ۸۱۶۳۳۱۰۲ پست الکترونیک: stat@tums.ac.ir

فهرست

۲.....	پدیدآوردگان.....
۲.....	تقدیر و تشکر.....
۴.....	فهرست.....
۵.....	دانشگاه علوم پزشکی تهران.....
۶.....	رسالت‌های دانشگاه.....
۶.....	چشم‌انداز.....
۶.....	حوزه‌های اصلی مأموریتی.....
۷.....	مأموریت‌های کشوری.....
۷.....	جمعیت و مناطق تحت پوشش دانشگاه.....

دانشگاه علوم پزشکی تهران

به طور کلی حوزه‌های فعالیت دانشگاه را در سه محور کلی می‌توان در نظر گرفت که این سه محور به یک اندازه حایز اهمیت می‌باشد. محور خدمت‌رسانی؛ محور آموزش و محور پژوهش. در محور خدمت‌رسانی دانشگاه، ۱۴ بیمارستان در اختیار دارد و جهت بهبود کیفیت ارائه خدمات، ۱۹ کلینیک ویژه در بیمارستان‌های دانشگاه راه‌اندازی شده است. علاوه بر این، ۱۸ بیمارستان وابسته به بخش خصوصی، سازمان تأمین اجتماعی، نهادهای خیریه، نیز تحت پوشش نظارتی دانشگاه فعالیت می‌نمایند. در محور آموزش ۱۱ دانشکده و ۳ پردیس بین‌المللی در قالب دانشکده عهده‌دار امور آموزشی دانشجویان در سطوح مختلف است و در محور پژوهش ۱ پژوهشگاه، ۱۱ پژوهشکده، ۱۰۸ مرکز تحقیقاتی همزمان به امور تحقیقاتی و آموزشی مشغول هستند. از جمله دیگر ظرفیت‌های این دانشگاه برای بهبود سطوح ارائه خدمات و تولیدات علمی قطب‌های علمی مصوب در حوزه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی فعالیت دارند.

در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰، دانشگاه علوم پزشکی تهران ۱۱۷۴۲ نفر دانشجو داشت که از این تعداد، ۹۷۷۳ نفر (۸۳/۲ درصد) در مقاطع تحصیلات تکمیلی شاغل به تحصیل بودند. در این سال، ۱۳۶۷ نفر (۱۱/۶ درصد) دانشجوی غیرایرانی با تابعیت ۴۵ کشور خارجی در دانشگاه مشغول تحصیل بوده‌اند.

بر اساس اطلاعات منتهی به پایان سال ۱۴۰۰، ۱۹۰۵ نفر عضو هیأت‌علمی (۱۷۰۵ نفر هیأت‌علمی آموزشی و ۲۰۰ نفر هیأت‌علمی پژوهشی)، کارکنان علمی دانشگاه را تشکیل داده‌اند که از این تعداد ۱۰۶۴ نفر (۵۵/۸ درصد) دارای مرتبه علمی دانشیاری و استادی بوده‌اند. در این سال ۱۲۹۵ نفر (۶۸/۰ درصد) از اعضای هیأت‌علمی دانشگاه به صورت تمام‌وقت جغرافیایی، ۶۰۸ نفر (۳۱/۹ درصد) به صورت تمام‌وقت و ۲ نفر (۰/۱ درصد) نیز به طور نیمه‌وقت با دانشگاه همکاری داشته‌اند. اعضای هیأت‌علمی ۹/۷ درصد کل کارکنان دانشگاه را شامل شده و نسبت دانشجو به هیأت‌علمی ۶/۲ به ۱ است.

در انتهای سال ۱۴۰۰، ۱۷۷۶۰ نفر کارمند اداری و نیروی متخصص (غیرهیأت‌علمی) در واحدهای مختلف دانشگاه اعم از حوزه ستادی، دانشکده‌ها، بیمارستان‌ها، شبکه‌های بهداشت و درمان و مراکز تحقیقاتی تابعه شاغل بوده‌اند که ۳۶/۶ درصد مرد و ۶۳/۴ درصد زن هستند. ۶۶/۵ درصد کارکنان دارای تحصیلات کارشناسی و بالاتر بوده، ۵۱/۹ درصد را کارکنان رسمی و پیمانی و ۲۷/۰ درصد قراردادی بوده‌اند. در این سال ۷۰/۰ درصد از کارکنان دانشگاه در حوزه درمان (۱۲۳۰۴ نفر در بیمارستان‌ها و ۱۲۳ نفر نیز در حوزه ستادی معاونت درمان) و ۶۹/۳ درصد کارکنان دانشگاه در بیمارستان‌های تابعه شاغل بوده‌اند.

آموزش پزشکی به سبک اروپایی در مدرسه طب در تهران در سال ۱۲۳۰ هجری خورشیدی (۱۸۵۲ میلادی)، آغاز شد. بعدها این مدرسه که در مجموعه دارالفنون مستقر بود، با تأسیس دانشکده پزشکی دانشگاه تهران در سال ۱۳۱۳ هـ.ش (۱۹۳۵ میلادی)، وسعت یافت و با بسیاری از دانش‌آموختگان داخل و خارج از کشور محیطی علمی و آموزشی را شکل داد که در دهه هفتاد خورشیدی با ادغام تعدادی از بیمارستان‌های وزارت بهداشت آن زمان، به نام دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران نامگذاری گردید. علاقه‌مندان به تاریخ تاسیس دانشگاه و موسسات پزشکی می‌توانند به صفحه روابط عمومی دانشگاه زیر عنوان تاریخ علم در ایران مراجعه فرمایند.

فصل مقدمه و کلیات

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران با توجه به قدمت و شرایط جغرافیایی به عنوان با سابقه‌ترین دانشگاه علوم پزشکی کشور و مرجعی مهم برای آموزش و پژوهش در رشته‌های پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی و گروه‌های پیراپزشکی و سایر علوم که به نحوی با سلامتی مردم سروکار دارد، شناخته می‌شود. این دانشگاه با جذب بهترین ورودی‌های آزمون‌های کشوری و با تربیت افراد فرهیخته، موجب توسعه و ارتقای علمی و فرهنگ پزشکی و افزایش سرمایه اجتماعی کشور است. دانشگاه در صدد است با استفاده از فناوری، در جهت کارآفرینی مؤثر و تولید ثروت و افزایش رفاه اجتماعی گام بردارد.

رسالت‌های دانشگاه

- آموزش علوم پزشکی در سطوح مختلف عمومی، تخصصی و تحصیلات تکمیلی
- پژوهش در سطوح عالی تخصصی و تأمین نیازهای جامعه و مخاطبان
- ارائه خدمات بهداشتی، درمانی، دارویی و توانبخشی
- ارتقای روز افزون جایگاه علمی-آموزشی دانشگاه در عرصه‌های بین‌المللی

چشم‌انداز

کسب جایگاه نخست حوزه‌های آموزش و پژوهش در منطقه مدیترانه شرقی و ارائه‌دهنده عادلانه‌ترین و کارآمدترین خدمات سلامت؛ به‌عنوان چشم‌انداز در نقشه علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران تعیین شده است.

حوزه‌های اصلی مأموریتی

موارد زیر به‌عنوان حوزه‌های اصلی مأموریت دانشگاه تعیین شده است:

- ۱- آموزش و تأمین نیروی انسانی مورد نیاز دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور و سایر مراکز ارائه خدمات سلامتی و مراکز پژوهشی با گرایش به رشته‌های تخصصی، فوق تخصصی و PhD
- ۲- تولید علم و فناوری در حیطه سلامتی در سطح ملی و منطقه بهداشتی تحت پوشش
- ۳- ارائه و حل مشکلات سلامتی در سطح ملی و منطقه بهداشتی تحت پوشش
- ۴- دستیابی به فناوری تولید محصولات پزشکی، دارویی و غذایی برای تأمین نیازهای داخلی و صادرات
- ۵- طراحی و توسعه نرم‌افزارهای جدید و روش‌های آموزشی متناسب با نیازهای جامعه
- ۶- فراهم نمودن زمینه‌های لازم برای مشارکت و همکاری با سازمان‌ها، مؤسسات و دانشگاه‌های دیگر به‌منظور شناسایی و رفع نیازهای متقابل و ارائه خدمات علمی و تخصصی به آنها
- ۷- مشارکت در انتشار منابع معتبر علمی و سهیم شدن در تولید علم در سطح ملی و بین‌المللی
- ۸- طراحی نظام جامع ارزشیابی و بازنگری نقشه هیأت‌علمی در حوزه آموزش
- ۹- تأکید بر هدفمندی و حل مسئله در پژوهش
- ۱۰- ارتقاء و گسترش خدمات دانشجویی
- ۱۱- زمینه‌سازی ادغام عملی آموزش و خدمات سلامت اولیه
- ۱۲- گسترش رفتار حرفه‌ای از طریق فرهنگسازی و نظارت هدفمند در مسیر بهبود کیفیت خدمات
- ۱۳- گسترش تعاملات بین‌المللی در سطح کارکنان علمی، دانشجویان، برنامه‌های آموزشی و پژوهشی

- ۱۴- حرکت به خارج از دانشگاه برای خلق منابع جدید
- ۱۵- تلاش برای جذب کمک‌های خیرین در تمام عرصه‌ها
- ۱۶- توجه ویژه به ابعاد فرهنگی در کنار همه اقدامات فوق باهدف تحکیم هویت دینی و ملی
- ۱۷- توجه ویژه به ارتقای کیفی فعالیت‌ها

مأموریت‌های کشوری

دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور بر اساس اولویت‌های ملی، در کنار مأموریت‌های ویژه خود، به ۱۰ کلان منطقه آمایشی تقسیم شده‌اند و بر این اساس دانشگاه علوم پزشکی تهران، به همراه دانشگاه‌های علوم پزشکی شهید بهشتی، ایران، بقیه‌اله(عج)، توانبخشی و بهزیستی و شاهد در کلان منطقه ۱۰ کشور قرار گرفته است و مأموریت‌های زیر برای آن تعریف شده است:

- توسعه دانش اخلاق حرفه‌ای
- توسعه دانش پزشکی هسته‌ای
- توسعه دانش طب سالمندی
- توسعه دانش آموزش پزشکی
- توسعه علوم مدیریت سلامت
- توسعه دانش طب نظامی و عوامل بیولوژیک
- توسعه علوم رفتاری و سلامت روان
- توسعه دانش طب هوافضا و زیرسطحی
- توسعه علوم توانبخشی

جمعیت و مناطق تحت پوشش دانشگاه

منطقه‌ای که دانشگاه علوم پزشکی تهران، به‌طور از طریق سه شبکه بهداشت و درمان اسلامشهر، ری و جنوب تهران، عهده‌دار نظارت و ارائه خدمات بهداشتی به مردم آن شده است، شامل مناطق شهرداری ۱۰، ۱۱، ۱۶، ۱۷، ۱۹، ۲۰ و نواحی ۳ و ۴ از شهرداری منطقه ۱۵ تهران و شهرستان‌های اسلامشهر و ری است. جمعیت تحت پوشش دانشگاه عمدتاً در مناطق متوسط و محروم تهران، با تراکم جمعیت بالا ساکن هستند.

پیش‌بینی جمعیت کشور تا افق ۱۴۳۰ و جمعیت استانی تا سال ۱۴۱۵ پس از انتشار نتایج سرشماری سال ۱۳۹۵ در سال ۱۳۹۶ توسط مرکز آمار ایران انجام شد و نتایج آن پس از تصویب کمیته آمار بخشی جمعیت منتشر شده است. پنج سال از اجرای سرشماری ۱۳۹۵ می‌گذرد و با توجه به تغییرات اجتماعی و فرهنگی در جامعه و همچنین همه‌گیری کوید ۱۹ و بازتاب آن در آمارهای حیاتی و اثرگذاری نتایج آن در محاسبات بسیاری از شاخص‌ها، برنامه‌ریزیها و سیاستگذاریها، پیش‌بینی جمعیت توسط مرکز آمار ایران مورد بازنگری قرار گرفت. در این بازنگری جمعیت ایران، با توجه به واقعیت‌های موجود جامعه و شاخص‌های محاسبه شده از سال ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۹، سناریوهای باروری و مرگ و میر در پیش‌بینی انجام شده قبلی تغییر کرد. برای پیش‌بینی جمعیت کل کشور تا افق ۱۴۳۰، شش سناریو توسط مرکز آمار ایران در نظر گرفته شد:

- جبران کاهش باروری پس از دوره همه‌گیری کووید ۱۹ (سال ۱۴۰۳) و ادامه کاهش شیب ملایم باروری تا ۱/۶ فرزند (سناریو محتمل‌تر)
- کاهش شیب ملایم باروری تا ۱/۶ فرزند
- تشبیت باروری ۱/۷ فرزند

فصل مقدمه و کلیات

- کاهش باروری تا ۱/۳ فرزند (سناریو بدبینانه)
- افزایش باروری تا سطح جانشینی ۲/۱ فرزند
- افزایش باروری تا بالاتر از سطح ۲/۵ فرزند (سناریو خوشبینانه)

جمعیت در دو مرحله توسط مرکز آمار ایران پیش‌بینی شد به این ترتیب ابتدا جمعیت کل کشور به صورت مستقل و با شش سناریو فوق‌الذکر پیش‌بینی شد و سپس جمعیت ۳۱ استان با یک سناریو (سناریو محتمل) پیش‌بینی شدند. سناریو جبران کاهش باروری پس از دوره کرونا و ادامه کاهش شیب ملایم باروری تا ۱/۶ فرزند به عنوان سناریو محتمل جمعیت کل کشور برای سال ۱۴۳۰ در حدود ۹۳۶۳۲۰۰۰ نفر لحاظ شد. در بدبینانه‌ترین سناریو یعنی کاهش میزان باروری کل تا ۱/۳ فرزند، جمعیت در حدود ۹۰۲۲۰۰۰۰ نفر و در خوش‌بینانه‌ترین حالت یعنی افزایش میزان باروری کل تا ۲/۵ فرزند، جمعیت در حدود ۱۰۲۱۸۹۰۰۰ نفر پیش‌بینی شد.

بر اساس سناریوی کاهش شیب ملایم باروری تا ۱/۶ فرزند پیش‌بینی شده است جمعیت استان تهران در سال ۱۴۰۰ به ۱۴ میلیون و ۳۳ هزار نفر و در سال ۱۴۰۱ به ۱۴ میلیون و ۱۶ هزار نفر برسد. بر این اساس جمعیت تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۴۰۰ در ادامه برآورد شده است. سوابق و تاریخچه کامل تأسیس دانشگاه علوم پزشکی تهران بر روی تارنمای دانشگاه قرار گرفته و علاقمندان برای کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند به آنجا مراجعه نمایند.

جدول الف- برآورد جمعیت مناطق تحت پوشش دانشگاه بر اساس اطلاعات مرکز آمار ایران در سال ۱۴۰۰

ردیف	واحد تحت پوشش	کل	مرد	زن
۱	برآورد جمعیت منطقه ۱۰ شهرداری	۳۴۵،۹۸۵	۱۷۱،۵۱۶	۱۷۴،۴۶۹
۲	برآورد جمعیت منطقه ۱۱ شهرداری	۳۲۵،۷۰۴	۱۶۳،۳۸۸	۱۶۲،۳۱۶
۳	برآورد جمعیت بخشی از منطقه ۱۵ شهرداری	۲۱۲،۹۸۴	۱۰۸،۲۶۸	۱۰۴،۷۱۶
۴	برآورد جمعیت منطقه ۱۶ شهرداری	۲۸۳،۸۸۹	۱۴۲،۴۹۸	۱۴۱،۳۹۱
۵	برآورد جمعیت منطقه ۱۷ شهرداری	۲۸۸،۹۹۳	۱۴۵،۴۷۴	۱۴۳،۵۱۹
۶	برآورد جمعیت منطقه ۱۹ شهرداری	۲۷۶،۰۸۵	۱۴۰،۷۲۳	۱۳۵،۳۶۲
۷	برآورد جمعیت منطقه ۲۰ شهرداری	۳۸۶،۳۲۹	۱۹۳،۶۵۳	۱۹۲،۶۷۶
۸	جمع برآورد جمعیت مناطق تحت پوشش دانشگاه در شهر تهران	۲۱۱۹۹۶۹	۱۰۶۵۵۲۰	۱۰۵۴۴۴۹
۹	برآورد جمعیت بخش آفتاب	۳۴،۵۱۲	۱۷،۷۸۱	۱۶،۷۳۱
۱۰	برآورد جمعیت ری	۳۶۹،۸۷۳	۱۹۸،۰۲۳	۱۷۱،۸۵۰
۱۱	برآورد جمعیت اسلام‌شهر	۵۸۰،۲۶۸	۲۹۵،۳۹۳	۲۸۴،۸۷۵
۱۲	مجموع برآورد جمعیت تحت پوشش دانشگاه	۳،۰۱۴،۶۲۲	۱،۵۷۶،۷۱۷	۱،۵۲۷،۹۰۵
۱۳	برآورد جمعیت استان تهران	۱۴،۰۳۳،۰۰۰	۷،۰۵۸،۶۵۳	۶،۹۷۴،۳۴۷

مرجع: دفتر جمعیت مرکز آمار ایران و اداره آمار سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان تهران